

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2005
IV. volební období

1155

Vládní návrh

na vydání

zákona, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy

ZÁKON

ze dne 2005,

kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

DALŠÍ POŽADAVKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAZÍCH

Hlava I

Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí, výrobní a pracovní prostředky a zařízení, organizaci práce a pracovní postupy a bezpečnostní značky

§ 1

Úvodní ustanovení

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství¹⁾, upravuje v návaznosti na zákon č. .../2005 Sb., zákoník práce, další požadavky bezpečnosti a ochrany

---

¹⁾ Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci.
Směrnice Rady 89/654/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na pracovišti (první samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Rady 89/655/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci, ve znění směrnic 95/63/ES a 2001/45/ES (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Rady 90/269/EHS ze dne 29. května 1990 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro ruční manipulaci s břemeny, spojenou s rizikem, zejména poškození páteře, pro zaměstnance (čtvrtá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Rady 90/270/EHS ze dne 29. května 1990 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro práci se zobrazovacími jednotkami (pátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES ze dne 29. dubna 2004 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci (šestá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/54/ES ze dne 18. září 2000 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí biologickým činitelům při práci (sedmá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Rady 92/57/EHS ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na dočasných nebo přechodných staveništích (osmá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Rady 92/58/EHS ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnostní nebo zdravotní značky na pracovišti (devátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
Směrnice Rady 98/24/EHS ze dne 7. dubna 1998 o bezpečnosti a ochraně zdraví zaměstnanců před riziky spojenými s chemickými činiteli používanými při práci (čtrnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy podle § 3 zákoníku práce.

CELEX: 31989L0391

§ 2

Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště, aby

prostory určené pro práci, chodby, schodiště a jiné komunikace měly stanovené rozměry a povrch a byly vybaveny pro činnosti zde vykonávané,

pracoviště byla osvětlena, pokud možno denním světlem, měla stanovené mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o objem vzduchu, větrání, vlhkost, teplotu a zásobování vodou,

prostory pro osobní hygienu, převlékání, odkládání osobních věcí, odpočinek a stravování zaměstnanců měly stanovené rozměry, provedení a vybavení,

únikové cesty, východy a dopravní komunikace k nim včetně přístupových cest byly stále volné,

v prostorách uvedených v písmenech a) až d) byla zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění,

pracoviště byla vybavena v rozsahu dohodnutém s příslušným zařízením poskytujícím pracovnělékařskou péči prostředky pro poskytnutí první pomoci a vybavena prostředky pro přivolání zdravotnické záchranné služby.

Bližší požadavky na pracoviště a pracovní prostředí stanoví prováděcí právní předpis.

CELEX: 31989L0654

CELEX: 31992L0057

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/92/ES ze dne 16. prosince 1999 o minimálních požadavcích na zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců vystavených riziku výbušných prostředí (patnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl.16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/44/ES ze dne 25. června 2002 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (vibracemi) (šestnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/10/ES ze dne 6. února 2003 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (hlukem) (sedmnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/40/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli) (osmnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

Směrnice Rady 80/1107/EHS ze dne 27. listopadu 1980 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí chemickým, fyzikálním a biologickým činitelům při práci.

Směrnice Rady 83/477/EHS ze dne 19. září 1983 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu článku 8 směrnice 80/1107/EHS), ve znění směrnice 91/382/ES, směrnice 98/24/ES a směrnice 2003/18/ES.

§ 3

Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí na staveništi

(1) Zaměstnavatel, který provádí jako zhotovitel stavební, montážní, stavebně montážní nebo udržovací práce pro jinou fyzickou nebo právnickou osobu na jejím pracovišti, zajistí v součinnosti s touto osobou vybavení pracoviště pro bezpečný výkon práce. Práce podle věty první mohou být zahájeny pouze tehdy, pokud je pracoviště náležitě zajištěno a vybaveno.

Zaměstnavatel uvedený v odstavci 1 je povinen dodržovat další požadavky kladené na bezpečnost a ochranu zdraví při práci při přípravě projektu a realizaci stavby, jimiž jsou
udržování pořádku a čistoty na staveništi,
uspořádání staveniště podle příslušné dokumentace,
umístění pracoviště, jeho dostupnost, stanovení komunikací nebo prostoru pro příchod a pohyb fyzických osob, výrobních a pracovních prostředků a zařízení,
zajištění požadavků na manipulaci s materiálem,
předcházení zdravotním rizikům při práci s břemeny,
provádění kontroly před prvním použitím, během používání, při údržbě a pravidelném provádění kontrol strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí během používání s cílem odstranit nedostatky, které by mohly nepříznivě ovlivnit bezpečnost a ochranu zdraví,
splnění požadavků na odbornou způsobilost fyzických osob konajících práce na staveništi,
určení a úprava ploch pro uskladnění, zejména nebezpečných látek, přípravků a materiálů,
splnění podmínek pro odstraňování a odvoz nebezpečných odpadů,
uskładňování, manipulace, odstraňování a odvoz odpadu a zbytků materiálů,
přízpůsobování času potřebného na jednotlivé práce nebo jejich etapy podle skutečného postupu prací,
předcházení ohrožení života a zdraví fyzických osob, které se s vědomím zaměstnavatele mohou zdržovat na staveništi,
zajištění spolupráce s jinými osobami,
předcházení rizikům vzájemného působení činností prováděných na staveništi nebo v jeho těsné blízkosti,
vedení evidence přítomnosti zaměstnanců a dalších fyzických osob na staveništi, které mu bylo předáno,
přijetí odpovídajících opatření, pokud budou na staveništi vykonávány práce a činnosti vystavující zaměstnance ohrožení života nebo poškození zdraví,
dodržování bližších minimálních požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na stavenišťích stanovených prováděcím právním předpisem.

Bližší minimální požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na stavenišťích a bližší vymezení prací a činností vystavujících zaměstnance zvýšenému ohrožení života nebo zdraví, při jejichž výkonu je nezbytná zvláštní odborná způsobilost, stanoví prováděcí právní předpis.

§ 4

Požadavky na výrobní a pracovní prostředky a zařízení

(2) Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, při které budou používány. Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí musí být vybaveny ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců, vybaveny nebo upraveny tak, aby odpovídaly ergonomickým požadavkům a aby zaměstnanci nebyli vystaveni nepříznivým faktorům pracovních podmínek, pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány.

Bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, dopravních prostředků a nářadí stanoví prováděcí právní předpis.

CELEX: 31989L0655

CELEX: 31990L0270

CELEX: 32002L0044

§ 5

Požadavky na organizaci práce a pracovní postupy

(3) Zaměstnavatel je povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci nevykonávali činnosti jednotvárné a jednostranně zatěžující organismus. Nelze-li je vyloučit, musí být přerušovány bezpečnostními přestávkami²⁾; v případech stanovených zvláštními právními předpisy³⁾ musí být doba výkonu takové činnosti v rámci pracovní doby časově omezena,

nebyli ohroženi padajícími nebo vymršťenými předměty nebo materiály,

byli chráněni proti pádu nebo zřícení,

nebyli ohroženi dopravou na pracovištích,

na pracovišti se zvýšeným rizikem nepracovali osamoceně bez dohledu dalšího zaměstnance, pokud jejich ochranu nezajistí jinak,

nevykonávali ruční manipulaci s břemeny, která může poškodit zdraví, zejména páteř.

Bližší požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit, stanoví prováděcí právní předpis.

CELEX: 31999L0092

CELEX: 31992L0057

CELEX: 31989L0655

CELEX: 31989L0654

CELEX: 32004L0037

CELEX: 31983L0477

§ 6

Bezpečnostní značky, značení a signály

(4) Na pracovištích, na kterých jsou vykonávány práce, při nichž může dojít k poškození zdraví, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a značení a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při

---

²⁾ § 89 zákoníku práce.

³⁾ Například § 3 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění zákona č. 150/2000 Sb.

práci, a seznámit s nimi zaměstnance. Bezpečnostní značky, značení a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné.

Vzhled, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů stanoví prováděcí právní předpis.

CELEX: 31992L0058

Hlava II Předcházení ohrožení života a zdraví

§ 7

Rizikové faktory pracovních podmínek a kontrolovaná pásma

(5) Jestliže se na pracovištích zaměstnavatele vyskytují rizikové faktory, je zaměstnavatel povinen pravidelně, a dále bez zbytečného odkladu vždy, pokud dojde ke změně podmínek práce, měřeními zjišťovat a kontrolovat jejich hodnoty a zabezpečit, aby byly vyloučeny nebo alespoň omezeny na nejmenší rozumně dosažitelnou míru. Při zjišťování, hodnocení a přijímání opatření k dodržení nejvyšších přípustných hodnot je povinen postupovat podle zvláštních právních předpisů. Rizikovými faktory jsou zejména faktory fyzikální (například hluk, vibrace), chemické (například karcinogeny), biologické činitele (například viry, bakterie, plísňe), prach, fyzická zátěž, psychická a zraková zátěž a nepříznivé mikroklimatické podmínky (například extrémní chlad, teplo a vlhkost). Nelze-li výskyt biologických činitelů a překročení nejvyšších přípustných hodnot rizikových faktorů vyloučit, je zaměstnavatel povinen omezovat jejich působení technickými, technologickými a jinými opatřeními, kterými jsou zejména úprava pracovních podmínek, doba výkonu práce, zřízení kontrolovaných pásem, používání vhodných osobních ochranných pracovních prostředků nebo poskytování ochranných nápojů.

Při práci s vědomým záměrem vykonávat činnosti spojené s vystavením (dále jen „expoziční“) biologickým činitelům skupin druhé až čtvrté uvedeným ve zvláštním právním předpisu⁴⁾ nebo překročí-li výsledky měření rizikových faktorů stanovené nejvyšší přípustné hodnoty, je zaměstnavatel povinen zjistit příčiny tohoto stavu. Nelze-li výskyt biologických činitelů odstranit nebo hodnoty rizikových faktorů snížit pod stanovené nejvyšší přípustné hodnoty a odstranit tak riziko pro zaměstnance, je zaměstnavatel povinen postupovat podle § 104 zákoníku práce. Současně je povinen neprodleně informovat zaměstnance. Není-li možné ochranu zdraví zaměstnance zajistit opatřeními podle odstavce 1, popřípadě opatřeními podle zvláštního právního předpisu, je zaměstnavatel povinen zdroj rizikového faktoru vyřadit z provozu, a není-li to možné, práci zastavit.

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby práce s azbestem, s chemickými karcinogeny a biologickými činiteli a pracovní procesy s rizikem chemické karcinogenity byly v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem vždy prováděny v kontrolovaných pásmech, která budou označena a zajištěna tak, aby do nich nevstupovali zaměstnanci, kteří v něm nevykonávají práci, opravy, údržbu, zkoušky, revize, kontrolu nebo dozor. Do kontrolovaných pásem mohou být zaměstnavatelem zařazeny i další práce, při kterých jsou zaměstnanci vystaveni působení rizikových faktorů, pokud je toho třeba k ochraně zdraví zaměstnanců.

CELEX: 31998L0024

---

⁴⁾ § 41 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění zákona č. 274/2003 Sb.

CELEX: 32004L0037
CELEX: 31989L0391
CELEX: 32000L0054
CELEX: 32003L0010
CELEX: 32000L0039

O kontrolovaných pásmech a zaměstnancích, kteří vstupují do kontrolovaných pásem, nebo zde konají práce uvedené v odstavci 3, je zaměstnavatel povinen vést evidenci a ukládat ji po dobu stanovenou zvláštním právním předpisem⁵⁾. Evidence obsahuje
jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance a datum narození,
název kontrolovaného pásma, den jeho zřízení a zrušení,
charakteristiku vykonávané práce,
účel vstupu a dobu pobytu v kontrolovaném pásmu,
počet odpracovaných směn,
výčet biologických činitelů, chemických látek a přípravků, se kterými se v
kontrolovaném pásmu zachází, nebo jiných rizikových faktorů,
záznam o mimořádných situacích a změnách údajů uvedených v evidenci s datem jejich
provedení.

CELEX: 31990L0394
CELEX: 31989L0391
CELEX: 32003L0018

V kontrolovaném pásmu je zakázáno jíst, pít a kouřit; pro tyto účely zaměstnavatel vyhradí zvláštní prostory. Vstupovat do kontrolovaného pásma je možné jen s osobními ochrannými pracovními prostředky určenými pro výkon práce v kontrolovaném pásmu.

CELEX: 31990L0394

V kontrolovaném pásmu nesmějí pracovat mladiství zaměstnanci, a to ani z důvodu přípravy na povolání, dále těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, které kojí, a zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu.

CELEX: 31992L0085
CELEX: 31994L0033

Rizikové faktory pracovních podmínek, jejich členění, hygienické limity, způsob jejich zjišťování a hodnocení a minimální rozsah opatření k ochraně zdraví zaměstnance stanoví prováděcí právní předpis.

CELEX: 31989L0391
CELEX: 31991L0322
CELEX: 31998L0024
CELEX: 32000L0039
CELEX: 31997L0042
CELEX: 31999L0038
CELEX: 32003L0010
CELEX: 31980L1107
CELEX: 32002L0044

§ 8

Zákaz výkonu některých prací

---

⁵⁾ § 39 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění zákona č. 13/2002 Sb. a zákona č. 356/2003 Sb.

(6) Zakázány jsou práce s 2-naftylaminem a jeho solemi, 4-aminobifenylem a jeho solemi, benzidinem a jeho solemi, 4-nitrodifenylem a polychlorovanými bifenylů, s výjimkou mono- a dichlorovaných bifenylů, a práce s přípravky obsahujícími více než 0,1 % 2-naftylaminu a jeho solí, 4-aminobifenylu a jeho solí, benzidinu a jeho solí nebo 4-nitrodifenylu nebo více než 0,005 % polychlorovaných bifenylů. Zakáz těchto prací neplatí, jde-li o výzkumné laboratorní práce, analytické práce, práce při likvidaci nepotřebných zásob, odpadů a zařízení, která obsahují tyto látky a přípravky, a práce při zneškodňování uvedených látek, pokud vznikají jako nežádoucí průvodní látka při zpracování jiné látky nebo přípravku.

CELEX: 31998L0024

Zakázány jsou práce s azbestem. Zakáz těchto prací neplatí, jde-li o výzkumné laboratorní práce, analytické práce, práce při likvidaci zásob, odpadů a zařízení, která obsahují azbest, a práce při odstraňování staveb a částí staveb obsahujících azbest, nebo opravy a udržovací práce na stavbách nebo práce s ojedinělou krátkodobou expozicí.

CELEX: 31983L0477

CELEX: 31980L1107

CELEX: 32003L0018

Aplikace azbestu nástřikem a pracovní postupy, které zahrnují použití tepelně nebo zvukově izolačních materiálů s hustotou menší než 1 g/cm³ obsahujících azbest, jsou zakázány.

CELEX: 31983L0477

Hlava III

Odborná způsobilost a zvláštní odborná způsobilost

§ 9

Odborná způsobilost

(7) Zaměstnavatel je povinen zajišťovat a provádět úkoly v hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví zaměstnance (dále jen „zajišťování úkolů v prevenci rizik“) s ohledem na

nebezpečí ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců při práci ve vztahu k předmětu činnosti zaměstnavatele,

základní znalosti a dovednosti zaměstnanců,

počet zaměstnanců, jejich odbornou připravenost a jimi vykonávanou práci.

CELEX: 31989L0391

Zaměstnavatel může zajišťovat plnění úkolů v prevenci rizik, je-li k tomu způsobilý nebo odborně způsobilý v případech a za podmínek uvedených v odstavci 3 písm. a) a b) sám, jinak je povinen zajistit tyto úkoly odborně způsobilým zaměstnancem, kterého zaměstnává v pracovněprávním vztahu⁶⁾. Nemá-li takového zaměstnance, je povinen zajistit je jinou odborně způsobilou osobou. Odborně způsobilý zaměstnanec zaměstnavatele nebo jiná odborně způsobilá fyzická osoba jsou odborně způsobilými osobami.

Zaměstnává-li zaměstnavatel

nejvýše 25 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik sám, má-li k tomu potřebné znalosti,

---

⁶⁾ § 3 zákoníku práce.

26 až 500 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik sám, je-li k tomu odborně způsobilý, nebo jednou nebo více odborně způsobilými osobami,
více než 500 zaměstnanců, zajišťuje úkoly v prevenci rizik vždy jednou nebo více odborně způsobilými osobami.

Zaměstnavatel je povinen

poskytnout odborně způsobilé osobě k zajišťování úkolů v prevenci rizik zejména potřebné prostředky a dobu potřebnou k výkonu její činnosti, zvláště ve vztahu k zaměstnancům v pracovním poměru na dobu určitou⁷⁾, mladistvým zaměstnancům⁸⁾, těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, nebo zaměstnankyním – matkám dítěte do konce devátého měsíce po porodu a zaměstnancům agentury práce⁹⁾ dočasně přiděleným k výkonu práce k jinému zaměstnavateli,

zajistit dostatečný počet odborně způsobilých osob,

poskytnout odborně způsobilé osobě dokumentaci a informace

1. o všech skutečnostech a okolnostech, o nichž je mu známo, že mají nebo by mohly mít vliv na bezpečnost zaměstnanců nebo vést k poškození jejich zdraví,
2. podané zaměstnancům jiného zaměstnavatele, které obdrželi před zahájením práce na pracovištích zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Při zajišťování úkolů v prevenci rizik postupuje odborně způsobilá osoba v součinnosti s odborně způsobilými fyzickými osobami vykonávajícími svoji působnost podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁾, s odborovou organizací a zástupcem pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci¹¹⁾.

Zaměstnavatel je povinen poskytnout odborně způsobilé osobě písemnosti týkající se pracovních úrazů a nemocí z povolání a potřebnou součinnost

při předcházení ohrožení života a zdraví¹²⁾ s ohledem na povahu rizika na jeho pracovištích, k přijetí ochranných opatření, jde-li o práce se zvýšeným ohrožením zdraví zaměstnanců, při výběru a volbě ochranných zařízení.

CELEX: 31989L0391

Plní-li na jednom pracovišti úkoly v prevenci rizik více než 2 odborně způsobilé osoby, zaměstnavatel určí, kdo bude provádět koordinaci jejich činnosti.

§ 10

(8) Předpokladem odborné způsobilosti fyzické osoby je alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou¹³⁾,

⁷⁾ § 40 zákoníku práce.

⁸⁾ § 343 odst. 2 zákoníku práce.

⁹⁾ § 2 odst. 4 zákoníku práce.

¹⁰⁾ Například § 83a odst. 1 písm. g), h) a i) zákona č. 258/2000 Sb., ve znění zákona č. 254/2001 Sb. a zákona č. 274/2003 Sb., § 5 odst. 3 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění zákona č. 542/1991 Sb., § 17 zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 13/2002 Sb. a zákona č. 310/2002 Sb., § 9 zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, § 11 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

¹¹⁾ § 15 a 108 zákoníku práce.

¹²⁾ § 102 zákoníku práce.

¹³⁾ § 58 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon).

odborná praxe

v délce alespoň 3 let,

v délce 2 let, jestliže fyzická osoba dokončila vyšší odborné vzdělání¹⁴⁾,

v délce 1 roku, jestliže fyzická osoba dokončila vysokoškolské vzdělání v bakalářském nebo magisterském studijním programu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;

za odbornou praxi se považuje doba činnosti vykonávaná v oboru, ve kterém fyzická osoba bude zajišťovat úkoly v prevenci rizik nebo činnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

doklad o úspěšně vykonané zkoušce z odborné způsobilosti (§ 20).

Při uznávání odborné kvalifikace nebo způsobilosti, kterou státní příslušníci členského státu Evropské unie nebo jejich rodinní příslušníci¹⁵⁾ získali v jiném členském státě Evropské unie, se postupuje podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾.

CELEX: 31999L0042

CELEX: 31989L0048

§ 11

Zvláštní odborná způsobilost

(9) Na technických zařízeních, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců, pokud jde o jejich obsluhu, montáž, kontrolu nebo opravy, mohou práce a činnosti samostatně vykonávat a samostatně je obsluhovat jen zvláště odborně způsobilí zaměstnanci.

Předpokladem zvláštní odborné způsobilosti zaměstnance je

zdravotní způsobilost podle zvláštního právního předpisu,

dosažení věku stanoveného zvláštním právním předpisem; tento věk však nesmí být nižší než 18 let,

odborné vzdělání stanovené prováděcím právním předpisem,

odborná praxe v délce stanovené prováděcím právním předpisem,

splnění požadavků podle odstavce 3 určených osobou, která uvádí na trh nebo distribuuje, popřípadě uvádí do provozu výrobky, které by mohly ve zvýšené míře ohrozit oprávněný zájem¹⁷⁾,

doklad o úspěšně vykonané zkoušce ze zvláštní odborné způsobilosti (§ 20).

Odborně způsobilý zaměstnanec musí dokončit zaškolení nebo zácvik, v němž působil pod dohledem osoby uvedené v odstavci 2 písm. e), popřípadě osoby touto osobou určené. Nebyl-li způsob, obsah a doba zaškolení nebo zácviku určen osobou uvedenou v odstavci 2 písm. e), určí je zaměstnavatel s ohledem na charakter práce a náročnost obsluhy.

Ustanovení § 10 odst. 2 platí obdobně.

---

¹⁴⁾ § 92 zákona č. 561/2004 Sb.

¹⁵⁾ Čl. 11 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství.

¹⁶⁾ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění zákona č. 96/2004 Sb. a zákona č. 588/2004 Sb.

¹⁷⁾ Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 71/2000 Sb., zákona č. 102/2001 Sb., zákona č. 205/2002 Sb. a zákona č. 226/2003 Sb.

ČÁST DRUHÁ

ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI ČINNOSTI NEBO POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB MIMO PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY

§ 12

Na právní vztahy týkající se zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, jde-li o

zaměstnavatele, který je fyzickou osobou¹⁸⁾ a sám též pracuje,

fyzickou osobou, která provozuje samostatně výdělečnou činnost podle zvláštního právního předpisu¹⁹⁾,

spolupracujícího manžela nebo dítě osoby uvedené v písmenu a) nebo b),

fyzickou nebo právnickou osobu, která je zadavatelem stavby (stavebník) nebo jejím zhotovitelem, popřípadě se na zhotovení stavby podílí,

se vztahuje § 101 odst. 1 a 2, § 102, 104 a 105 zákoníku práce a § 2 až 11 s přihlédnutím k podmínkám vykonávané činnosti nebo poskytování služeb a jejich rozsahu.

CELEX: 31992L0057

§ 13

Tam, kde se v zákoníku práce nebo v části první uvádí zaměstnavatel nebo zaměstnanec, rozumí se tím osoba uvedená v § 12.

ČÁST TŘETÍ

DALŠÍ ÚKOLY ZADAVATELE STAVBY, JEJÍHO ZHOTOVITELE, POPŘÍPADĚ FYZICKÉ OSOBY, KTERÁ SE PODÍLÍ NA ZHOTOVENÍ STAVBY, A KOORDINÁTORA BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI NA STAVENIŠTI

§ 14

(10) Budou-li na staveništi působit současně zaměstnanci více než jednoho zhotovitele stavby, je zadavatel stavby povinen určit potřebný počet koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (dále jen „koordinátor“) s přihlédnutím k rozsahu a složitosti díla a jeho náročnosti na koordinaci ve fázi přípravy a ve fázi jeho realizace. Činnosti koordinátora při přípravě díla a při jeho realizaci mohou být vykonávány toutéž osobou.

---

¹⁸⁾ § 10 zákoníku práce.

¹⁹⁾ Například zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

(11) Koordinátorem je fyzická nebo právnická osoba určená zadavatelem stavby k provádění stanovených činností při přípravě stavby, popřípadě při realizaci stavby na staveništi. Koordinátorem může být určena fyzická osoba, která splňuje stanovené předpoklady odborné způsobilosti (§ 10). Právnická osoba může vykonávat činnost koordinátora, zabezpečí-li její výkon odborně způsobilou fyzickou osobou. Koordinátor nemůže být totožný s osobou, která odborně vede realizaci stavby²⁰⁾.

(12) Určí-li zadavatel stavby více koordinátorů, kteří působí při přípravě nebo realizaci stavby současně, vymezí pravidla jejich vzájemné spolupráce. Zadavatel stavby, který je fyzickou osobou a splňuje stanovené předpoklady odborné způsobilosti, koordinátora neurčí, bude-li činnost koordinátora vykonávat sám.

(13) Zadavatel stavby je povinen předat koordinátorovi veškeré podklady a informace pro jeho činnost, včetně informace o fyzických osobách, které se mohou s jeho vědomím zdržovat na staveništi, poskytovat mu potřebnou součinnost a zavázat všechny zhotovitele stavby, popřípadě jiné osoby k součinnosti s koordinátorem po celou dobu přípravy a realizace stavby.

(14) Koordinátor je povinen zachovávat mlčenlivost o všech informacích a skutečnostech, o nichž se v souvislosti s činností dozvěděl a které nelze sdělovat dalším osobám, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

(15) Koordinátor se neurčuje při výstavbě staveb prováděných zadavatelem stavby svépomocí podle zvláštního právního předpisu²¹⁾, a dále při přípravě a realizaci staveb, u nichž nevzniká povinnost doručení oznámení o zahájení prací podle § 15.

CELEX: 31992L0057

§ 15

(16) V případech, kdy při realizaci stavby celková předpokládaná doba trvání prací a činností je delší než 30 pracovních dnů, ve kterých budou vykonávány práce a činnosti a bude na nich pracovat současně více než 20 fyzických osob po dobu delší než 1 pracovní den, nebo celkový plánovaný objem prací a činností během realizace díla přesáhne 500 pracovních dnů v přepočtu na jednu fyzickou osobu, je zadavatel stavby povinen doručit oznámení o zahájení prací, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis, oblastnímu inspektorátu práce příslušnému podle místa staveniště²²⁾ nejpozději do 8 dnů před předáním staveniště zhotoviteli; oznámení může být doručeno v listinné nebo elektronické podobě. Dojde-li k podstatným změnám údajů obsažených v oznámení, je zadavatel stavby povinen provést bez zbytečného odkladu jeho aktualizaci. Stejnopis oznámení o zahájení prací musí být vyvěšen na viditelném místě u vstupu na staveniště po celou dobu provádění stavby až do ukončení prací a předání stavby stavebníkovi k užívání. Rozsáhlé stavby mohou být označeny jiným vhodným způsobem,

²⁰⁾ § 44 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁾ § 139b zákona č. 50/1976 Sb., ve znění zákona č. 83/1998 Sb. a zákona č. 362/2003 Sb.

²²⁾ § 2 odst. 1 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

například tabulí s uvedením potřebných údajů. Uvedené údaje mohou být součástí štítku nebo tabule umístované na staveništi nebo stavbě²³⁾.

Budou-li na staveništi vykonávány práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, stejně jako v případech podle odstavce 1, zadavatel stavby zajistí, aby před zahájením prací na staveništi byl koordinátorem zpracován plán bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (dále jen „plán“) podle druhu a velikosti stavby tak, aby plně vyhovoval potřebám zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce. V plánu je nutné uvést potřebná opatření z hlediska časové potřeby i způsobu provedení; musí být rovněž přizpůsoben skutečnému stavu a podstatným změnám během realizace stavby.

CELEX: 31992L0057

CELEX: 31989L0391

§ 16

Zhotovitel stavby je povinen

nejpozději do 8 dnů před zahájením prací na staveništi doložit, že informoval koordinátora o rizicích vznikajících při pracovních nebo technologických postupech, které zvolil, poskytovat koordinátorovi součinnost potřebnou pro plnění jeho úkolů po celou dobu svého zapojení do přípravy a realizace stavby, zejména mu včas předávat informace a podklady potřebné pro zhotovení plánu a jeho změny, brát v úvahu podněty a pokyny koordinátora, zúčastňovat se zpracování plánu, tento plán dodržovat, zúčastňovat se kontrolních dnů a postupovat podle dohodnutých opatření, a to v rozsahu, způsobem a ve lhůtách uvedených v plánu.

CELEX: 31992L0057

§ 17

(17) Jiná fyzická osoba, která se osobně podílí na zhotovení stavby a která nezaměstnává zaměstnance (dále jen „jiná osoba“), je povinna poskytnout zhotoviteli stavby a koordinátorovi potřebnou součinnost a postupovat podle pokynů nebo opatření k zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce stanovených zhotovitelem stavby. Jiná osoba informuje zhotovitele stavby nejpozději do 5 pracovních dnů před převzetím pracoviště a není-li to ze závažných důvodů možné, bez zbytečného odkladu o všech okolnostech, které by mohly při její činnosti na staveništi vést k ohrožení života a poškození zdraví dalších fyzických osob zdržujících se na staveništi s vědomím zhotovitele.

(18) Jiná osoba

je povinna

dodržovat právní předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci na staveništi a přihlížet k podnětům koordinátora, používat potřebné osobní ochranné pracovní prostředky²⁴⁾, technická zařízení, přístroje a nářadí, splňující požadavky stanovené zvláštním právním předpisem²⁵⁾,

²³⁾ § 21 odst. 2 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádí některá ustanovení stavebního zákona.

²⁴⁾ § 104 zákoníku práce.

nesmí vyřazovat, měnit nebo přestavovat svévolně ochranná zařízení strojů, přístrojů a náradí a tato zařízení musí používat k účelům a za podmínek, pro které jsou určena.

Odstavec 2 se vztahuje i na zhotovitele stavby, který osobně na staveništi pracuje.

CELEX: 31992L0057

§ 18

(19) Koordinátor je při přípravě stavby povinen

v dostatečném časovém předstihu před zadáním díla zhotoviteli stavby předat zadavateli stavby přehled právních předpisů vztahujících se ke stavbě, informace o rizicích, která se mohou při realizaci stavby vyskytnout, se zřetelem na práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví a další podklady nutné pro zajištění bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí a podmínek výkonu práce, na které je třeba vzít zřetel s ohledem na charakter stavby a její realizaci, bez zbytečného odkladu předat projektantovi, zhotoviteli stavby, pokud byl již určen, popřípadě jiné osobě veškeré další informace o bezpečnostních a zdravotních rizicích, které jsou mu známy a které se dotýkají jejich činnosti, provádět další činnosti stanovené prováděcím právním předpisem.

Koordinátor je při realizaci stavby povinen

bez zbytečného odkladu

informovat všechny dotčené zhotovitele stavby o bezpečnostních a zdravotních rizicích, která vznikla na staveništi během postupu prací, upozornit zhotovitele stavby na nedostatky v uplatňování požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci zjištěné na pracovišti převzatém zhotovitelem stavby a vyžadovat zjednání nápravy; k tomu je oprávněn navrhopat přiměřená opatření, oznámit zadavateli stavby případy podle bodu 2, nebyla-li zhotovitelem stavby neprodleně přijata přiměřená opatření ke zjednání nápravy, provádět další činnosti stanovené prováděcím právním předpisem.

CELEX: 31992L0057

ČÁST ČTVRTÁ

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Hlava I

Společná ustanovení

§ 19

Tímto zákonem nejsou dotčeny obecné technické požadavky na výstavbu²⁶⁾, zvláštní požadavky na pracoviště²⁷⁾, na uvedení výrobků na trh a do provozu¹⁷⁾, na činnosti související s využíváním jaderné energie a ionizujícího záření²⁸⁾, na požární ochranu²⁷⁾ a na činnosti

²⁵⁾ Nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky.

²⁶⁾ Například zákon č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, vyhláška č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

²⁷⁾ Zákon č. 133/1985 Sb., ve znění zákona č. 425/1990 Sb., zákona č. 40/1994 Sb., zákona č. 203/1994 Sb., zákona č. 163/1998 Sb., zákona č. 71/2000 Sb., zákona č. 237/2000 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb.

²⁸⁾ Zákon č. 18/1997 Sb., ve znění zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 71/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 13/2002 Sb., zákona č. 310/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb. a zákona č. 1/2005 Sb.

související s prevencí závažných havárií, které jsou stanoveny zvláštními právními předpisy²⁹⁾.

§ 20

(20) O udělení, pozastavení, změně nebo odnětí akreditace fyzické nebo právnické osoby k provádění zkoušky z odborné způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti (dále jen „akreditace“) rozhoduje Ministerstvo práce a sociálních věcí ve správním řízení³⁰⁾. Akreditace se uděluje na dobu tří let.

(21) Součástí návrhu na udělení nebo změnu akreditace je písemná dokumentace o způsobu a provádění zkoušek z odborné způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti.

(22) Jsou-li splněny podmínky pro udělení akreditace, je na udělení akreditace právo.

(23) Akreditace se nevyžaduje, jestliže je fyzická nebo právnická osoba usazena v jiném členském státě Evropské unie a na území České republiky hodlá vykonávat zkoušky z odborné způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti, jestliže je držitelem oprávnění k provádění zkoušky z odborné způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti, pokud se v tomto státě takové oprávnění vyžaduje.

Ministerstvo práce a sociálních věcí je oprávněno kontrolovat³¹⁾ dodržování podmínek, na základě kterých byla akreditace udělena.

§ 21

Vláda

vydá nařízení k provedení § 2 odst. 2, § 3 odst. 3, § 4 odst. 2, § 5 odst. 2, § 6 odst. 2, § 7 odst. 7, § 15 a § 18 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. b),
stanoví nařízením

která technická zařízení představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců, pokud jde o jejich obsluhu, montáž a opravy nebo kontrolu vyžadující zvláštní odbornou způsobilost,

---

²⁹⁾ Zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně a doplnění zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 82/2004 Sb.

³⁰⁾ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

³¹⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění zákona č. 166/1993 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 132/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb. a zákona č. 501/2004 Sb.

věk zaměstnance pro zvláštní odbornou způsobilost, má-li být vyšší než 18 let,
stupeň, popřípadě obor odborného vzdělání pro zvláštní odbornou způsobilost a
délku odborné praxe,
podmínky pro udělení, pozastavení nebo zrušení akreditace fyzické nebo právnické osoby
pro provádění zkoušek odborné způsobilosti a zvláštní odborné způsobilosti,
zkušební okruhy teoretických znalostí pro zkoušku z odborné způsobilosti a ze
zvláštní odborné způsobilosti,
obsah a způsob zkoušky z odborné způsobilosti a ze zvláštní odborné způsobilosti, jejich
organizaci, průběh, hodnocení a podmínky pro opravu těchto zkoušek, jakož i
náležitosti dokladu o úspěšném vykonání uvedených zkoušek,
vedení dokumentace držitelem akreditace o vykonaných zkouškách odborné způsobilosti
a zvláštní odborné způsobilosti,
náležitosti oznámení o zahájení stavby (§ 15 odst. 1).

Hlava II

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 22

(24) Tímto zákonem se řídí také pracovněprávní vztahy týkající se bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci vzniklé před 1. červencem 2006, není-li v odstavci 2 stanoveno jinak.

(25) Odborná způsobilost a zvláštní odborná způsobilost získaná podle dosavadních právních předpisů se považuje za splněnou nejdéle po dobu pěti let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

U staveb, u kterých bylo vydáno stavební povolení, nebo byly zahájeny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se postupuje podle dosavadních právních předpisů.

Tímto zákonem se řídí právní vztahy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy vzniklé před 1. červencem 2006.

§ 23

(26) Do vydání prováděcích právních předpisů k provedení § 2 odst. 2, § 4 odst. 2, § 5 odst. 2, § 6 odst. 2 a § 7 odst. 7 se postupuje podle

nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovišti s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky,
nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí,

nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí,

nařízení vlády č. 27/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat,

nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru,

nařízení vlády č. 406/2004 Sb., o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu,

nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky,
nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění nařízení vlády č. 405/2004 Sb.,
nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění nařízení vlády č. 523/2002 Sb. a nařízení vlády č. 441/2004 Sb.

§ 24 Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2006.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

I. Zhodnocení dosavadní právní úpravy

Z ustanovení čl. 28 Listiny základních práv a svobod, mimo jiné, vyplývá, že zaměstnanci mají právo na uspokojivé pracovní podmínky. Úprava pracovních podmínek zahrnuje řešení záležitostí bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Právní úprava bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, je integrální součástí pracovněprávních vztahů ode dne nabytí jeho účinnosti, to je od 1. ledna 1966.

Harmonizace právního řádu ve vztahu s právem Evropských společenství, s ohledem na přístup České republiky do Evropské unie, se výrazně dotkla také právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Původní právní úprava bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která obsahovala jen základní práva a povinnosti zaměstnavatele a základní práva zaměstnance, byla doplněna o řadu nových institutů obsahujících převážně technicko organizační a zdravotnické aspekty.

Harmonizační změny dosavadního zákoníku práce, pokud jde o úpravu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byly uskutečněny zejména změnami přijatými zákonem č. 155/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a to s účinností od 1. ledna 2001.

Tyto nové instituty, které do značné míry přesahují základní soukromoprávní charakter zákoníku práce a budou i v budoucnu ovlivňovány vývojem evropského práva, se jeví vhodné zařadit napříště do zvláštního zákona, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy a nový zákoník práce jimi nezatěžovat. Existenci tohoto zvláštního zákona nový zákoník práce v § 107 předpokládá.

Návrh převzal dosavadní úpravu harmonizovanou s právem Evropských společenství a pouze ji tam, kde to bylo nutné, zpřesnil a nemá vliv na rovnost mužů a žen.

II. Hlavní principy nové právní úpravy

Nová právní úprava má upravit tzv. technické a zdravotnické aspekty bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a v části první by měla zahrnout:

- Požadavky kladené na pracoviště a pracovní prostředí, výrobní a pracovní prostředky a zařízení, organizaci práce a pracovní postupy a bezpečnostní značky a signály,
- předcházení ohrožení života a zdraví,
- odbornou způsobilost a zvláštní odbornou způsobilost.

Účelem navrhované právní úpravy je komplexně upravit odpovědnost zaměstnavatele za stav pracovního prostředí a pracovních podmínek, stanovit požadavky na pracoviště a staveniště, výrobní a pracovní prostředky a zařízení, organizaci práce a pracovní postupy, bezpečnostní značky, značení a signály, stanovit základní požadavky předcházení rizikům možného ohrožení zdraví rizikovými faktory nepříznivě ovlivňujícími zdraví, rizikových

pracovišť a kontrolovaných pásem, zákaz výkonu některých prací a odbornou a zvláštní odbornou způsobilost, včetně zmocnění pro vydání prováděcích právních předpisů.

V části druhé je obsažena nová právní úprava zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti a poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy. Jde o určení příslušných ustanovení zákoníku práce a části první navrženého zákona, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, která se zřetelem k podmínkám vykonávané činnosti nebo poskytování služeb a jejich rozsahu se vztahují na:

- zaměstnavatele, který je fyzickou osobou a sám též pracuje,
- fyzickou osobu, která provozuje samostatně výdělečnou činnost podle zvláštního právního předpisu,
- spolupracujícího manžela nebo dítě této fyzické osoby a
- fyzickou nebo právnickou osobu, která je zadavatelem stavby (stavebník) nebo jejím zhotovitelem, popřípadě se na zhotovení stavby podílí,

a dále se stanoví další úkoly zadavatele stavby, jejího zhotovitele, jiné fyzické osoby, která se podílí na zhotovení stavby, a koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi.

Z hlediska práva Evropských společenství návrh vychází z platné právní úpravy zapracování požadavků rámcové směrnice 89/391/EHS, o zavádění opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Navrhovaná právní úprava vytváří zákonné předpoklady pro plnou a komplexní harmonizaci právních předpisů s právem Evropských společenství.

V novém zákoníku práce je ponechána úprava základních povinností zaměstnavatele při zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a při prevenci rizik na pracovišti, včetně všeobecných preventivních zásad, a práva a povinnosti zaměstnance na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Dále je v novém zákoníku práce úprava požadavků na osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje, povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání a ustanovení týkající se účasti zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Návrh nemá dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

III. Nezbytnost navrhované právní úpravy

Navrhovaná úprava bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, týkající se technických a zdravotnických aspektů, je vyvolána výše uvedenou koncepční změnou řešení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v novém zákoníku práce.

IV. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona, kterým se upravují další požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích, vychází z Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod a je s nimi v souladu.

V. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a její slučitelnost s akty Evropské unie

Návrh zákona, kterým se upravují další požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Na záležitosti, které jsou předmětem úpravy návrhu zákona, kterým se upravují další požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, se vztahují dále uvedené předpisy Evropských společenství:

- Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci.
- Směrnice Rady 89/654/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na pracovišti (první samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Rady 89/655/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci, ve znění směrnic 95/63/ES a 2001/45/ES (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Rady 89/656/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání osobních ochranných prostředků zaměstnanci při práci (třetí samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Rady 90/269/EHS ze dne 29. května 1990 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro ruční manipulaci s břemeny, spojenou s rizikem, zejména poškození páteře, pro zaměstnance (čtvrtá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Rady 90/270/EHS ze dne 29. května 1990 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro práci se zobrazovacími jednotkami (pátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES ze dne 29. dubna 2004 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci (šestá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/54/ES ze dne 18. září 2000 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí biologickým činitelům při práci (sedmá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

- Směrnice Rady 92/57/EHS ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na dočasných nebo přechodných staveništích (osmá samostatná směrnice ve smyslu článku 16 odstavce 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Rady 92/58/EHS ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnostní nebo zdravotní značky na pracovišti (devátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Rady 98/24/EHS ze dne 7. dubna 1998 o bezpečnosti a ochraně zdraví zaměstnanců před riziky spojenými s chemickými činiteli používanými při práci (čtrnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/92/ES ze dne 16. prosince 1999 o minimálních požadavcích na zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců vystavených riziku výbušných prostředí (patnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/44/ES ze dne 25. června 2002 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (vibracemi) (šestnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/10/ES ze dne 6. února 2003 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (hlukem) (sedmnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/40/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli) (osmnáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).
- Směrnice Rady 80/1107/EHS ze dne 27. listopadu 1980 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí chemickým, fyzikálním a biologickým činitelům při práci.
- Směrnice Rady 83/477/EHS ze dne 19. září 1983 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí azbestu při práci, (druhá samostatná směrnice ve smyslu článku 8 směrnice 80/1107/EHS), ve znění směrnice 91/382/EHS, směrnice 98/24/ES a směrnice 2003/18/ES.

Rámcová směrnice 89/391/EHS o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci byla vypracována s cílem zvyšovat na území členských států Evropských společenství úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, neboť právní předpisy členských států byly na rozdílné úrovni a umožňovaly vznik konkurence na úkor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Rámcová směrnice stanoví základní zásady pro vytvoření systému ochrany života, zdraví a bezpečnosti práce zaměstnanců. Jedná se zejména o povinnost zaměstnavatele vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k ochraně zaměstnanců; působení bezpečnostně-technických služeb; vyváženou spolupráci a dialog mezi zaměstnavatelem a

zaměstnanci; působení zástupců zaměstnanců pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; informace, školení, výcvik a lékařský dohled; zásady prevence rizik na pracovišti.

Povinnosti a bezpečnostní a zdravotní požadavky ve vztahu ke konkrétním faktorům pracovního prostředí a ke specifickým činnostem poté stanovily samostatné směrnice. Další směrnice upravují zejména ochranu zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí chemickým, fyzikálním a biologickým činitelům při práci.

VI. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

Návrh zákona, kterým se upravují další požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích nebude mít významnější přímý dopad na hospodaření zaměstnavatelů, a to ani malých a středních, na podnikatelské prostředí, na státní rozpočet, ani negativní sociální dopady a dopady na životní prostředí, než dosavadní právní úprava bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která je obsažena v zákoně č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a v prováděcích předpisech, s výjimkou nákladů spojených se získáním osvědčení odborné způsobilosti osob pro prevenci rizik, koordinátorů a zvláštní odborné způsobilosti pro výkon činností spojených se zvýšeným ohrožením zaměstnanců samých a dalších osob, daných zákonem, a činnosti koordinátora na staveništi.

Na rozdíl od původního přístupu je v návrhu nové zákonné úpravy stanoven princip, v rámci kterého zaměstnavatel, zaměstnává-li více jak 25 zaměstnanců, zabezpečuje povinnost v oblasti prevence rizik odborně způsobilým zaměstnancem nebo jinou odborně způsobilou osobou.

Tato navržená úprava vyvolá potřebu finančních prostředků ze státního rozpočtu v případech, kdy zaměstnavatelem je stát a příslušná instituce musí vykonávat činnosti na úseku prevence rizik odborně způsobilou osobou. Vychází-li se ze statistických údajů o počtu vykazovaných státních a veřejných orgánů a organizací s počtem zaměstnanců vyšším než 25, lze předpokládat, že pro splnění požadované podmínky odborné způsobilosti lze odhadovat následující dopady na státní rozpočet:

Předpokládané výdaje státního rozpočtu

▪ na získání osvědčení k odborné způsobilosti a koordinátora	6 mil.
▪ na získání osvědčení zvláštní odborné způsobilosti	2,5 mil.
▪ na zavedení akreditačního systému (posuzování žádostí akreditaci, audit navrhovaných projektů, provozní náklady), a to zejména po dobu pěti let	3,5 mil.
▪ na realizaci stavebních záměrů, kdy investorem je stát (institut koordinátora BOZP na staveništi)	256,5 mil.

Celkem výdaje státního rozpočtu **268,5 mil.**

Předpokládané příjmy státního rozpočtu

▪ za úhradu nákladů za akreditaci (za období pěti let)	2 mil.

Celkem příjmy státního rozpočtu **2 mil.**

Celkový předpokládaný finanční dopad na státní rozpočet**266,5 mil. Kč**

Tyto náklady nezahrnují další finanční požadavky na požadované vzdělání příslušných osob a mzdové prostředky, vynakládané na činnost odborně způsobilého zaměstnance, které u většiny státních institucí (do 100 zaměstnanců) mohou být kumulovány s jinou náplní činností a které byly vynakládány i při dosavadní úpravě, kdy musel zaměstnavatel vynaložit určité prostředky na vzdělávání výše uvedených specialistů, případně za poskytování uvedených služeb.

Odhad celkových dopadů na podnikatelskou sféru je při počtu 19 tis. podnikatelských subjektů a osvědčování odborné a zvláštní odborné způsobilosti následující:

Předpokládaný finanční dopad na podnikatelské subjekty**Předpokládané náklady**

- na osvědčování odborné způsobilosti (s ohledem na navrhované přechodné ustanovení týkající se výkonu činnosti v prevenci rizik a zvláštní odborné způsobilosti budou náklady rozloženy do pěti let) 40,5 mil.
- v souvislosti se zavedením institutu koordinátora BOZP na staveništi (odhad Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR) 650 mil.

Celkem výdaje podnikatelské sféry**690,5 mil.****Předpokládané přímé úspory podnikatelské sféry**

- v souvislosti s činností koordinátora BOZP na staveništi se očekává zlepšení úrovně organizace práce a zajištění bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí 62 mil.

Celkem přímé úspory podnikatelské sféry**62 mil.****Celkový předpokládaný finanční dopad na podnikatelské subjekty****628,5 mil. Kč**

Na druhé straně se od činnosti specialistů v oblasti prevence rizik, pro výkon činností spojených se zvýšeným ohrožením zaměstnanců a dalších osob a koordinátora na staveništi očekává snížení celkových ztrát způsobených úrazy a nemocemi z povolání a pozitivní vliv na kvalitu pracovního prostředí a pracovních podmínek na staveništi i přímé úspory nákladů.

Zvláštní část

K § 1:

Legislativa Evropských společenství o ochraně zdraví a bezpečnosti při práci se vyvíjela postupně a dlouhodobě. Podle článku 118a Smlouvy o Evropském společenství stanoví Evropská společenství minimální požadavky v této oblasti regulující problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na úrovni Evropských společenství. Byla přijata rámcová Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. 6. 1989 o zavádění opatření směřujících ke zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a další směrnice uvedené v obecné části důvodové zprávy.

K § 2 a 3:

Navrhovaná ustanovení vytvářejí zákonný rámec právní úpravy požadavků na pracovní prostředí a pracoviště a staveniště, přičemž bližší požadavky upraví prováděcí právní předpis (nařízení vlády).

V úpravě navrhovaného nového zákoníku práce je upraven například požadavek na volné únikové cesty, východy a dopravní komunikace k nim, včetně přístupových cest, zajištění pravidelné údržby, úklidu a čištění, vybavení prostředky pro poskytnutí první pomoci, včetně zajištění prostředků umožňujících přivolat zdravotnickou záchrannou službu.

K § 4:

Vzhledem k tomu, že významným zdrojem rizik ohrožujících zaměstnance jsou pracovní prostředky a zařízení, je nutné požadavky na jejich bezpečnost upravit a stanovit bližší požadavky jejich používání. Problematikou bezpečnosti pracovních zařízení se zabývají zejména samostatná směrnice 89/655/EHS, o minimálních bezpečnostních a zdravotních požadavcích na používání pracovních prostředků zaměstnanci při práci, (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) ve znění směrnic 95/63/ES a 2001/45/ES a samostatná směrnice 90/270/EHS, o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro práci a se zobrazovacími jednotkami (pátá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

K § 5:

Navrhuje se vytvořit zákonný rámec pro organizaci práce a pracovní postupy tak, aby nedocházelo k rizikům poškození zdraví zaměstnanců. V případech některých rizik stanoví povinnosti přijetí takových opatření v oblasti organizace práce a pracovních postupů, aby se poškození zdraví zaměstnanců předcházelo. Prováděcí právní předpis (nařízení vlády) upraví bližší požadavky kladené na způsob organizace práce a pracovní postupy.

K § 6:

Navrhované požadavky jsou v souladu se základními požadavky směrnice 92/58/EHS, o minimálních požadavcích na bezpečnostní a zdravotní značky při práci, přičemž prováděcí předpis (nařízení vlády) upraví zejména bližší podmínky týkající se tvaru, barev a symboliky používaných značek, umístění apod. a stanoví i bližší podmínky používání signálů.

K § 7:

Navrhuje se v souladu s právem Evropských společenství stanovit výčet rizikových faktorů nepříznivě ovlivňujících zdraví zaměstnanců a uložit zaměstnavateli měření sledovat a kontrolovat jejich hodnoty na pracovištích. Nejvyšší přípustné limity těchto faktorů jsou stanoveny prováděcím předpisem. Stanovení kontrolovaných pásem je jedním z preventivních opatření ochrany zdraví zaměstnanců při práci například s azbestem, chemickými a biologickými činiteli. Zaměstnavatel bude povinen zajistit, aby práce tohoto druhu byly vykonávány na pracovištích v kontrolovaných pásmech, tedy pásmech, kde je expozice škodlivin pravidelně a důsledně kontrolována.

K § 8:

V souladu s právem Evropských společenství se navrhuje stanovit zákaz některých prací.

K § 9 a 10

V ustanovení § 9 a 10 jsou stanoveny požadavky na odbornou způsobilost osob pro prevenci rizik. Dále jsou stanoveny podmínky, za kterých může být činnost v oblasti rizik při práci vykonávána osobou bez dokladu o vykonané zkoušce z odborné způsobilosti a stanoveny konkrétní požadavky na plnění úkolů v prevenci rizik jak pro zaměstnavatele, tak poskytovatele externí služby. Jedná se v převážné míře o požadavky převzaté z rámcové směrnice 89/391/EHS.

Preventivní činnost bude zaměstnavatel provádět buď sám, nebo ji bude provádět odborně způsobilý zaměstnanec, případně jiná odborně způsobilá osoba. Úkolem odborně způsobilých osob je zejména rozhodujícím způsobem přispívat ke zjišťování a hodnocení rizik vyskytujících se na pracovištích a navrhnout potřebná preventivní opatření.

K § 11:

Některá technická zařízení a činnosti představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců. Pokud jde o činnosti, které představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců, je zmocnění k jejich vymezení obsaženo v § 3 odst. 3.

Je proto třeba, aby zaměstnanci, kteří tato zařízení obsluhují nebo vykonávají výše uvedené činnosti, měli k tomu zvláštní odborné předpoklady.

Prováděcí právní předpis (nařízení vlády) stanoví, která technická zařízení a činnosti představují zvýšenou míru ohrožení, a stanoví předpoklady, obsah a způsob získání odborné způsobilosti.

Tímto prováděcím právním předpisem budou moci být nahrazeny dosavadní prováděcí právní předpisy (vyhláška č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 20/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená elektrická zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení, ve znění nařízení vlády č. 352/2000 Sb.), pokud jde o zvláštní odbornou způsobilost zaměstnanců.

K § 12 a 13:

V ustanovení § 12 jsou uvedeny další skupiny osob, které při výkonu činnosti, prováděných mimo pracovněprávní vztahy jsou vystaveny stejným ohrožením jako zaměstnanci, popřípadě mohou svojí činností ohrozit další osoby a vztahují se na ně proto vyjmenovaná ustanovení zákoníku práce a návrhu tohoto zákona se zřetelem k podmínkám vykonávané činnosti nebo poskytování služeb a jejich rozsahu.

K § 14 a 15:

V § 14 se navrhuje stanovit požadavky související s povinností zadavatele stavby (stavebníka) zabezpečit koordinaci v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve fázi přípravy a realizace stavebních prací na staveništi. Navrhované ustanovení § 15 má obsahovat další povinnosti zadavatele stavby související s oznámením o zahájení stavby a s vypracováním plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi.

K § 16 a 17:

Navrhuje se stanovit požadavky na součinnost zhotovitele a jiné osoby, která se podílí na realizaci díla, s koordinátorem. Povinností zhotovitele, stanovenou tímto návrhem, je spolupodílet se na zabezpečení bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí a pracovních podmínek, postupovat v dohodě s koordinátorem a ve spolupráci s ostatními zhotoviteli a jinými osobami a činit příslušná potřebná opatření. Nemění se základní povinnosti zhotovitele vůči svým zaměstnancům a dalším osobám vymezené zákoníkem práce a zákonem o ochraně veřejného zdraví, popřípadě dalšími právními předpisy.

Povinností jiných osob, stanovených tímto zákonem, je poskytování součinnosti pro splnění úkolu nejen svému objednateli, ale i koordinátorovi a používat osobní ochranné pracovní prostředky a technická zařízení, výrobní a pracovní prostředky vyhovující stanoveným požadavkům na poskytování. V souladu se směrnicí se navrhuje, aby výše uvedené povinnosti dodržoval také zhotovitel, který osobně na staveništi pracuje.

K § 18:

Navrhuje se specifikovat povinnosti koordinátora při přípravě a při realizaci stavby. Pro zajištění splnění úkolu koordinátor plní a koordinuje řadu úkolů, které mají za cíl zajistit bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí všech osob přítomných na pracovišti v různých stádiích přípravy projektu provádění stavby; při této činnosti bere v úvahu požadavky na bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky a zejména nutnost přijetí specifických opatření pro činnosti, přinášející s sebou zvýšené nebezpečí ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců.

K § 19:

Navrhuje se zdůraznit výlučnou působnost zvláštních právních předpisů ve vymezených oblastech, která není tímto zákonem dotčena.

K § 20:

Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhoduje o udělení, pozastavení, změně nebo odnětí akreditace zařízení k provádění zkoušky z odborné a zvláštní odborné způsobilosti fyzických osob.

K § 21:

Navrhuje se soustředit všechna zmocnění pro vydání prováděcích právních předpisů. Tímto prováděcím právním předpisem má být nařízení vlády.

K § 22:

Navrhuje se stanovit, aby se pracovněprávní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti zákona, týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, řídily tímto zákonem.

K zajištění činností podle návrhu zákona bude stanoveno přechodné období a u staveb, u kterých bylo vydáno stavební povolení nebo byly zahájeny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se bude postupovat podle stávajících právních předpisů.

Dále se navrhuje, aby se odborná způsobilost a zvláštní odborná způsobilost získaná fyzickými osobami podle dosavadních právních předpisů považovala za splněnou nejdéle po dobu pěti let od navrhované účinnosti zákona, tzn. do 30. června 2011.

K § 23:

Prováděcí právní předpisy (nařízení vlády) vydané podle příslušných harmonizovaných ustanovení dosavadního zákoníku práce se navrhuje na přechodnou dobu (do vydání nových prováděcích právních předpisů) uznat za prováděcí právní předpisy podle zákona, kterým se upravují další požadavky na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy.

K § 24:

Nabytí účinnosti zákona se navrhuje stanovit stejně jako tomu má být v případě nového zákoníku práce.

V Praze dne 21. září 2005

předseda vlády
Ing. Jiří Paroubek v. r.

ministr práce a sociálních věcí
Ing. Zdeněk Škromach v. r.